

FUCH-Y-FUM

SETMANARI BILINGÜE Y HUMORÍSTICH COM ÉLL TOTSOL

NÚMERO PROVISIONAL

¡Aviat! ¡Aviat!

Sa publicarà es pistonut, morrocotut y que si no anau víus ja el trobaréu venut, titulat:

Inmoralidats

Felanitxeras

versificat per s'humorista e insustituible
Mascle Ros.

PREU: UN REAL

de ellos, ambiciosa de que el Mundo de los vivos cuente con hombres de tanta valía. Son estos genios, árboles azotados por el huracán pueblerino, los que desafian valientemente al intrépido vendaval, vencen siempre los numerosísimos contratiempos de la vida, únicamente se sienten impotentes ante las garras inviolables del espectro de la muerte.

Mallorca, tuvo la suerte de ver nacer en su seno al prodigioso periodista, Santos Oliver tuvo la desgracia de nacer en Mallorca. Fué precisa ausentarse de su patria chica, para desarrollar su carrera, oprimido en la caciquil Isla, no podía avenirse al periodismo miniaturista a quien hasta la hora presente se ve sometida la tierra mas hermosa y mas ignorante que el Sol alumbrara.

Al conocerse la noticia del fallecimiento de D. Miguel de los Santos Oliver, enorgullecida, Mallorca exclamará: ¡Era hijo mio! pero bajará la cabeza y se sonrojarán sus mejillas, al recordar que no supo hacerle hombre, al pensar que anto posee su hijo, cuantos méritos ha alcanzado, cuantos laureles ha conseguido, se los debe a los agenos, en quienes tuvo que familiarizarse, por no haber en Mallorca periodismo donde puedan desarrollarse los intelectos que algo valen, donde puedan nutrirse los que crecen, a quienes el favoritismo y el convencionalismo les cierra el paso.

¿Cuando habrá en Mallorca un periódico capaz de desempeñar la misión que al periodismo le está confiada? Pronto.

¿Quien lo fundará?..... ?

E P. D. los dos maestros.

JORGE MARTÍ ROSELLÓ.

Barcelona—Enero—1920

Es sermó d'el Pare Rafel

En motiu de sa firma de sa pau cuant sa Guerra Europea, el Pare Pau Rectó manacorí volgué celebrar una gran festa, per lo cual encarregá de predicá es sermoné Pare Rafel qui tot lo que te de bon oradó, heu te de sort. Es com una massa.

El Pare Rafel jirant llibres y mes llibres, no trobava res d'afecta positiu y rindós y per fi agafa en *Manef* o sia es mes beneit d'es poble, colega d'en Mataseses de Ciutat y d'en Mateu Peña d'Inca y donantli un duro li digué un dia abans d'es sermó:

— Vatequi aquest duro, demà vens a festa majó y cuant jo desde demunt sa trona ta pregunti: ¡¡Manef!! ¿Que vols? tu has de di: ¡Sa pau! Y si heu dius fort! anirás al Cel.

— Si seño que heu diré; pero vosté no hem sentirá tant sort com es.

— Basta que et sentin ets altres.

Una cuadrilla de *trasnochadores* amichs d'en Mitja-Bota (que es com si diguessem de sapell d'el Dimoni,) agafaren en *Manef* prometentli de tot, si cuant el Pare Rafel li demana-

va que era lo que volia ell contestava: ¡Una famella!

— Si que heu diré. ¡Una famella! Arribà s'hora, el Pare Rafel pujá demunt sa trona, comensá ensalsant ses grandeses de sa pau diguent que lo mateix la desitjaven es pobres que es richs, es doents que es bons, es torpes que es sabuts y sinó, (digué el Pare Rafel) vatellá un homó que sembla li faltí un'aigo fassém sa prova amb'ell, preguntamli: ¡Manef! ¿Que es lo que vols?

— ¡¡Una famella!!! (Contestà s'infeliz amb un crit que fe retronà l'iglesi.)

— Pues axó, continuó diguent el Pare Rafel) axó mateix desitja es Batle, axó es lo que vol es Jutje, axó preteniu tots voltros que m'escoltau, lo que vol en Manef es lo que necessiten el Bisba, axó mateix es lo que jo cerch en totes ses forces d'es meu cos y en tot s'esperit de sa meua ànima....

(Aqui, mes de la mitad de sa jent que hey havia a dins l'iglesi, esclafeix en riure, es serios comensen a fe mala cara, es beatos a suá y tots amb'una vegada s'aixecaren deixant es pedricado que parli de ses famellas.)

Y si ni hey há cap que no heu cregui, li juch dcs reals de massíons a pagá totduna, però ha de veni a cobrá aqui hont jo ma trob actualment,

Tant militars com paisans,
tant es grans com es menuts,
tant es beneits com sabuts,
tant frares com capellans,
tots, tots desitjen sa dona
y la troban com a mel ...
Heu va di el Pare Rafel
un dia demunt sa trona.

CLARE-T.

Habana—Desembre—1919.

¡¡Escoltau!!

Crech de molta necesidad (perqne veieu que no ma moch en so colso) fé a sobre a n'es lectós y lectores (que son moltas, encara que es capellans no heu vulguin) que en cartera tench per való de 5 duros de papé brut de lletrotés que diuen sa veritat y que no surten a llum per moltas rahóns que con el tiempo se sabrán ¡qui no es beneit ja m'entén!

Tench es comentaris de aquella célebre cuartilla de s'inmortal satirich poeta Sansó; que diu:

— Tant si seus, cem si estás dret
sa teva fatche es aquesta:
¡Picolin de fira y festa
en mostaxos y bombet!
sa publicarà a sa primera oportunidad.

Estich trabayant a una parodia, en vers y basada a demunt sa zarzuela «La Revoltosa» obra apropiadissima per aplicarle a n'es nostros titereros politichs. «La Revoltosa» famella coquetona y d'uis atrevits que en ses sevas màñas desorienta tot un vecindari, inclus es que estan mandats a corretgi es seu incorrecta procedi, acabant, despues de havé conseguit embá ets admiradós, per foji de brasset (y fent un tanto a tots aquets beneis) en so sen únic amó que es un pinchet d'aquelis que viuen esquena dreta a demunt ses dones.

Are vos pregunt jo ¿Qui será «La Revoltosa»? ¿Qui representarà es pinxo? ¿Quins serán ets encarregats per corretgi es seu procediment? Desde luego aquets serán es poble en massa; y per últim ¿quins serán es pobres y desgraciats chiflats? Si no heya res de nou y no torn loco psest heu sebreu.

Si puch consegui publicá aquest modest trebay vos assegur que será ja la bomba final.

Arreconada poseiesch sa vida política y futura mort y pasió d'es que fins are ha estat el Rey de Manacó o sigui en Paco. Dich que finr are ha estat el Rey perqne es sa pura veritat y respecta qui li llevá sa corona, es nostro amich Verga ja heu sap; y bon fort li va di a devant es café Zuie. Sobre s'asunto Verga-Paco estam ben enterats y en camvi es poble heu ignora tot. Desde ses converses que sostien a Archena (que ses aigos d'aquest poble

Pérez Galdós, fué un escritor valiente; Santos Oliver fué un mártir de las letras.

Hombres como estos, no mueren nunca; aunque sus cuerpos queden sepultados bajo tierra, son inmortales sus escritos, vaga por el espacio su genio, multiplicanse sus discípulos quienes sin descanso prosiguen la obra interrumpida del maestro. La Muerte se adueña

no son p'és ventre,) fins a dita escena d'es Zuiz io tench en cartera.

De sa vida privada no en vuy parla per que en tench vint y set cuartilles totes en vers.

¡Prest! molt prest, y repeiteix javiat! sebreu secrets gravissims si ses coses no sa componen. Males cares y señals de rencós no en vol en

Mitja-Bota.

NOTAS

M'és imposible contestarte *Borinot* respecta lo que ma preguntas. A nes qui gasta aquest pseudonim no el coneix si bé està acertat en sa pregunteta; ma demana: ¿Qui comanda es poble, es pare o es fly d'es Batle encarregat? per contestarli li hauria de di ... pues *ninguns!*

Continuaré explicant sa colecció d'articles que tench y que si alguns les sabia es públich jo vos garanteisch que es poble faria sa justici per ses seves propies mans.... empero si a n'en *Mitja-Bota* ningú li fa cás; deixauló fé que sa formalis y quedareu en sos cabeys drets com un cap .. calvo.

¡Como nó!

Cine ¡No posis mes emperóns...!
Es inutil; no señora
tant si fan llamps com fan trons
hey ha un programa d'es bons
y aniré a La Protectora.

Cine

DE INCA

¡Conciudadanos!
Número próximo me ocuparé detenidamente de las obligaciones y compromisos contraídos por nuestros super-hombres encargados de nuestra administración municipal.

Propóngome igualmente demostrar hasta la evidencia que abundan las promesas incumplidas al igual que no es posible continuar tan siquiera un dia mas tal estado de cosas.

«Nos entendemos?

A grandes males remedios radicales.

Vuestro siempre,
LORENZO BELTRÁN.

ESTELLICÓNS

D'es Pont d'Inca

En Xim convida a tots es foquifumeros y anti-foquifumistes a n'es balls de sala que sa fan a n'es Pont d'Inca (*Salón Can Beyé*) asegurantvòs que vos divertireu molt ja qu'hey asisteixen un fioret d'atlotes tan maques que se cert que vos ferán alsà s'ny.

Disapte ni ha un y tots es diumenjes y festes hasta sa corema poteu veni qu'es local es gran y se cert que tots hey quebreu. Si voleu sopà duis pa en butxaque porque no hi ha restaurant en no essé qu'el comaneu una hora antes.

Veniu que sempre trobareu en Xim a sa vostra disposició y dispost a darvós guia.

En Xim

NOTA: Per falta d'espahi no publicam un escrit d'en Manuel es Sallaté titulat: «Ses vergones d'es poble.» Sa tracta de dos y de dues que van en carretó ses hores perdudes.

La setmana qui ve anirà si tenim salut y papé.

De Artá

Hem desfet es paquet postal, ès es di, sa caixa postal, y vataquí ses juguetes en sa forma que van repartides.

A Don Pedro el Grande dotse gabis de corres per engabia es concejals y durlós a Cataluña per massa xarrados; una buixola Marconi per elegi es futurs membres, encara que

no sia en copo tant brut com es passat; una capseta per gordà ets atrasos d'es consums y un municipal tort y coix per pasetjarsé p'és poble.

A sa Caixa Rural Sindicat Agrícola 13 000 tonelades de blat argenti per vendrelo a preu de tassa, si el tiempo no lo impide y bona sort per poré acaparà tota s'illeta y treura tutom a defora en sa bendicció apostólica.

A n'es Centro Lliberal una ingegrió de energia per combatí ets actes caciquils que sa cometén.

A n'es Centro Obrer e sobre d'el Kaiser per arresá sa male fe y un llum de gasolina per iluminá es pobres d'esperit, obsecats p'és mals predicadós de s'evengeli social.

(Continuará)

Lluent y calent

—¡Requevera Margalida!
Dus un calsat ben lluent.
—Y adamés es ben calent
y com que el m'han fet a mida
ja no camin avorrida
ni sedes he de grata
ja que n'Estarellas fá
calsat que es una hermosura
y adamés en baratura
ja ningú el pot igualá.

LA PROTECTORA: Balls de máscara tots es disaptes.

De Capdepera

Dos companeros mos hem proposat doná una llissoneta a una jova qu'està a una escala.

Dita jova pateix d'una equivocació molt grossa que consisteix en creura que aquell que s'acosta a ella per passa el rato ja la vol per festetjà

Saltra dia per casualitat vengué a naquest poble un artanench y no content amb'acompañaré hasta li fe veura que a caseua tenien un auto que per lo vist deu caminà sense rodes

Dos propots a doná una bona llissó

Sembla mentida

Pintó Es carretó d'en Palou
qu'era vei sense pintura
y no valia ni un sou
en Gay i hey pintá de nou
quedant fet una hermosura

Colón 27

A n'es Coll d'en Rebassa cuatre agarrantes han formada una Cooperativa sols per veure si posarien botiga en sos dobbés d'altri. Es propagandistes son dos o tres hortolans d'au-faus que feren creura a ses donetes y a naquells homos que no més saben lo que val un mitjà que plourien arros, farina y monjetes y si apuntaren y sa questió eran deu pessetes d'entrada y bon profit.

S'altra diassa tengueren una junta general y accordaren de comprá una màquina de capolà porch y vengut es temps de sa matansa tots arrufaren es nas porque no porien cobrá es porch que sa cooperativa no l'hagués despatxat y s'han quedats en sa màquina sense poré mata porch y sense fletxa es vapor que havia d'anà a Sa Pobla a carregá de monjetes.

En vicari si ha entremesciat perque veu qu'hey ha negoci y mos ha sortit un mercadé de marca. Mes valdria sa cuidás de l'iglesi que devegades no si poreu ajoneyá de polsim y despuya un sant per vesti una capella.

Un qui heu sap tot

D'Inca

Señó Directò: Li suplich partispi a n'en Jaumi de Binisalem, que no descuidi de quedar com deu amb'en Zinc sobre es conta de la fonda.

Cas contrari aniran datos.

Colón 27

Fonda Perú

Pinto

Visca la tripa

Un bon pà y un ensaim caragols vi o melvàsia porcu testà si hey há fam que a **Bons Ayres** son un llam per cuinar-ne cada dia

De Solle

Dues joves de Montui i que anaren a colí aprop de Solle feren un enamorat apostia per anà a Solle y los dignoren que no coneixen altres homos qu'ells.

Es dos joves creguts que no los enganaven per a Nadal pasaren a Montuiri tantsols per visita na *Cilis* y na *Piadosa*. Arribats allà tocaren a sa porta de ca na *Cilis* y cuant aquesta los ve los fe es gran despecti y tot perquè n'ha un'altra enamorat.

Si élls fossen estat uns pillos
no los ho haguera pegada.
¡Alerta un'altra vegada
a fe semblants paperillos.

Un que recorra es poble

¿Es rameo?

D'es servici llecenciat va anà a n'es poble en Pau Gauxo y molts creyen que era es ranxo que tant el via engreixat y ha donat per resultat que si en Pau Ganxo greix d'u y està tant redó y madu es porque es ranxo deixava y tots es dies menjave a sa **Fonda d'el Perú**.

Juan Sanso

De s'Indioteria

(Conversa entre s'Indiotera y sa Sardinera.)

Indiotera — Vaje contém lo que sutschi a n'aquestes qui aplegaren aquella carta de brusques.

Sardinera — Idó va sutschi que com la varen havé presa, es seu enamorat la deixá... de cualsevol manera, y llevó, per causa de secarsé es sembrat antes d' hora varen está maltes de gravedad.

Indiotera — Pa s'Indioteria u'haguen pasades de grosses si es seibrat te sort de no sacarsé

Sardinera — Que vol di. Encara més grosses? Ja hu veix; s'hompare les haguera pegat. Es ve?

Indiotera — No.

Sardinera — Idó l'hagués enjigada de caseua. **Indiotera** — Tampoch.

Sardinera — Pues l'haguera morta.

Indiotera — Tampoch.

Sardinera — Idó que les havien de fé per passaré de mes grosses que lo que jo he contat?

Indiotera — Tuja saps que totes ses que havien aplegada sa brusque erau ses mes grosses... idó bueno! vuit dies abans de secarsé es sembrat es vicari de s'Indioteria va di a demunt sa trona que havien de porgà totes ses Fies de Maria y havien de pará totes ses dolentes o sien ses que havien presa sa brusque, miret tu si n'haguen pasades de grosses ja ni havia qui feya set mesos que tenien sa llevó sembrada

Sardinera — Vaje unes porqueres idó que ha guera fetas s'esporlari

Indiotera — Es que ses bones per casta a él no li agraden perque te pô que no vengui es cas que s'haji de demostrà... lo que enalque pich fá.

Y una y altra s'en aná fent un esclafit de riayes sols de veura ses... senayes que te es nostre capellá.

S'Escolanet.

Ja sa publicat s'inteteresant monòleg S'asunto d'es tabach a Mallorca

¡¡PREU 10 CENTIMS!!

Imp. de A Rotger.